

Ärende: VN/15285/2021

HE laiksi osatyökykyisten työllistymistä tukevan erityistehtävayhtiön perustamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

2 §. X Ab:s uppgifter och verksamhetsområde

I paragrafens 4 mom. föreskrivs det att bolaget ska bedriva en resultatrik verksamhet, men att dess primära syfte inte är att vara vinstdrivande. Verksamheten ska enligt förslaget bedrivas så att den inte snedvrider konkurrensen. I momentet föreskrivs också att de tjänster som bolaget producerar ska prissättas enligt marknadsvillkor. Vill ni uttala er om det här?

Det här är ett bra mål. En del av kritiken gentemot Samhall i Sverige har varit att företaget tävlar på orättvisa villkor med andra företag som inte får samhälleligt stöd. Med tanke på arrangemangets hållbarhet och legitimitet är det ändamålsenligt och nödvändigt att prissättningen utgår från marknadspriset. Det finns ändå en viss risk att begreppet "enligt marknadsvillkor" är något öppet för tolkning. Konceptet snedvridning av konkurrensen bör beaktas noggrant i lagmotiveringarna. Tillräckliga uppföljningsmekanismer behövs också. EU:s de minimis reglering bör också beaktas.

I paragrafens 5 mom. föreskrivs det att bolaget tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI) som avses i EU:s regler om statligt stöd och att lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) tillämpas på bolaget. Vill ni uttala er om det här?

-

3 §. Inriktning av bolagets verksamhet

I paragrafens 1 mom. föreskrivs det om vilka som utgör den målgrupp som bolaget ska sysselsätta. Vill ni uttala er om det här?

Målgruppen är i sig bra. Det förblir ändå oklart om det finns en risk att personer med funktionsnedsättning glöms bort i modellen. En annan risk är att olika funktionsnedsättningar inte beaktas på ett jämlikt sätt. Det är viktigt att alla har lika möjligheter.

Vi vill uttrycka en viss oro för att en alltför sträng tolkning av målgruppen kan äventyra systemets inkluderande ambitioner. Redan idag är det vanligt att människor med t.ex. sällsynta sjukdomar eller funktionsnedsättningar "faller mellan stolarna" och blir utan den stöd de skulle behöva.

Beslutsfattarna borde erbjudas tillräcklig tolkningsmarginal för att inte i onödan utesluta personer i behov av den här sysselsättningstypen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det att arbets- och näringsbyrån från den grupp personer som uppfyller målgruppskriterierna väljer de som föreslås bli anställda av bolaget. Bolaget ska endast kunna rekrytera sådana personer som har blivit föreslagna när de sysselsätter partiellt arbetsföra. Vill ni uttala er om det här?

Tanken är god, men praxisen måste utformas på ett sådant sätt att det inte de facto börjar utesluta lämpliga personer på basis av godtyckliga förvaltningsmässiga skäl. Kan det finnas t.ex. en risk att en brist på handledande personal vid sysselsättningsbyrån leder till flaskhalsar i systemet?

Det är även en förutsättning att klienter får handledning utgående från det egna behovet och på sitt egna modersmål. Personalen bör även få utbildning i att kunna bedöma klientens individuella situation. Den individuella bedömningen av personens situation är en förutsättning för att systemet ska kunna fungera på ett gott sätt och för att alla ska ha en jämlik möjlighet att komma in i arbetslivet.

Vad skulle vara ett lämpligt namn för det bolag med specialuppgifter som ska grundas?

.

Bolagets namn bör fungera på svenska eller kunna översättas på ett bra sätt till svenska.

Finns det andra iakttagelser och kommentarer om utkastet till regeringsproposition?

Vill ni uttala er om det här?

SAMS vill understryka att bolag X inte får bli det enda sysselsättande alternativet för personer med funktionsnedsättning som använder svenska språket (SAMS målgrupp). Andra insatser behövs för att trygga så inkluderande arbetsmarknader som behövs. Bolag X är ett bra verktyg och en lovande delösning, men det får inte reduceras till att bli det enda valet för dessa personer.

SAMS vill framhäva att det är av betydelse att både arbetssökande och arbetstagare får arbetshandledning. Speciellt viktigt är det att stöda arbetstagaren i början av arbetsförhållandet men även under arbetsförhållandets gång vilket förbättrar arbetstagarens möjligheter att stanna i arbetsförhållandet.

SAMS vill även framföra vikten den språkliga dimensionen. Verksamheten i och information om bolaget bör finnas på svenska från början. Det måste genom hela processen beaktas att den svenskspråkiga minoriteten också ska ha lika möjligheter att delta i verksamheten och att få arbete på lika villkor. För den svenskspråkiga minoriteten innebär det här bland annat svenskspråkiga arbetsmöjligheter och möjligheter till arbete i glesbygden och arbetshandledning på svenska .

Nordman Marica
SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf